

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

06 octombrie 2015

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

mun. Chișinău

Nicolae Gordilă

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun

judecînd în ședință fără participarea părților recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Oleg Popov, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui

Saca Nikon Iacob, născut la
10.05.1976, originar și domiciliat în sat.
Pripiceni-Răzeși, r-nul Rezina,

Termenul de examinare a cauzei:

- *prima instanță: 10.07.2014 - 30.12.2014;*

- *instanța de apel: 30.01.2015-21.04.2015;*

- *instanța de recurs: 08.07.2015 - 06.10.2015,*

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rezina din 30 decembrie 2014, Saca Nikon a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c) Cod penal fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ce constituie 10 000 (zece mii) lei.

A fost admisă acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată Ursu Ecaterina și dispusă încasarea de la inculpat în beneficiul acesteia a prejudiciului material cauzat în sumă de 2299,00 lei și cheltuielile de transport în sumă de 931,00 lei, în total 3 230 (trei mii două sute treizeci) lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, pe 02 aprilie 2014, în jurul orei 02.00, Saca Nikon cu scop de profit, avînd intenția de a sustrage bunurile altei persoane, a pătruns în gospodăria cet. Ursu Ecaterina din sat. Pripiceni-Răzeși, r-nul Rezina, de unde pe ascuns a sustras 19 vergi metalice cu lungimea de 11 metri și grosimea de 0,12 cm, în sumă totală de 2299 lei, după care a încercat să mai sustragă încă 6 vergi metalice cu aceleași dimensiuni în sumă de

660 lei, însă nu a reușit din motiv că s-au trezit vecinii, cauzându-i astfel părții vătămate o daună materială în proporții considerabile.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către avocatul Ruslan Caciarin în numele inculpatului, care a solicitat casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care acțiunile lui Saca Nikon să fie reîncadrate în baza art. 27,186 alin. (1) Cod penal.

Avocatul în motivarea apelului său a criticat sentința sub aspectul ilegalității acesteia, indicând că din probele administrate în cadrul procesului penal nu a fost demonstrat faptul că de către inculpat au fost furate 19 vergi metalice, dar a fost doar o tentativă de a sustrage 6 vergi metalice. Declarațiile inculpatului sunt confirmate de către martorii M. Marchitan, G. Gadjiu, prin plîngerea părții vătămate din 07.04.2014, prin procesul-verbal de percheziție din 30.04.2014, potrivit căruia în gospodăria inculpatului nu a fost depistată nici o vargă metalică.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2015 s-a dispus admiterea apelului, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Saca Nikon a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 27, 186 alin. (1) Cod penal fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 150 unități convenționale, ce constituie 3000 (trei mii) lei.

4.1. La judecarea apelului instanța de apel a constatat că, la 02 aprilie 2014, în jurul orei 02.00, Saca Nikon cu scop de profit, avînd intenția de a sustrage bunurile altei persoane, a pătruns pe ascuns în gospodăria cet. Ursu Ecaterina din sat. Pripiceni-Răzeși, r-nul Rezina, de unde a încercat să sustragă 6 vergi metalice cu lungimea 11 m. și grosimea de 0,12 cm., cu costul uneia de 11 lei, în sumă totală de 660 lei, însă nu a reușit din motiv că s-au trezit vecinii.

De către Colegiul penal, acțiunile lui Saca Nikon au fost recalificate în baza art. 27,186 alin. (1) Cod penal, drept tentativă de sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane.

La baza deciziei respective, instanța de apel a pus: *declarațiile inculpatului Saca Nikon, ale părții vătămate Ursu Ecaterina, ale martorilor Nalbuș Veaceslav, Gadjiu Ghenadie, Marchitan Marin, cît și materialele cauzei:*

- *plîngerea părții vătămate Ursu Ecaterina din 07.04.2014 precum că în noaptea de 01 spre 02 aprilie 2014, Saca Nikon a încercat să sustragă vergi metalice din gospodăria ei (f.d.5);*

- *proces-verbal de cercetare la fața locului din 02.04.2014 și anexă foto la procesul-verbal potrivit căruia în cadrul cercetării la fața locului nu s-a ridicat nimic ce ar prezenta interes pentru proces (f.d.8-9);*

- *proces-verbal de percheziție din 30.04.2014, potrivit căruia la domiciliul lui Saca Nikon nu au fost depistate careva obiecte (f.d.29);*

- *anunțul telefonic din 02.04.2014 în care este indicat că persoane necunoscute au încercat să sustragă câteva vergi metalice din gospodăria lui Ursu Ecaterina (f.d.7).*

Astfel, Colegiul penal dînd o apreciere proprie circumstanțelor stabilite și apreciind totalitatea probelor administrate, a conchis că nu a fost confirmat că acele 19 vergi metalice încriminate inculpatului au fost sustrate de către acesta, or, probele administrate și cercetate suplimentar, denotă incontestabil faptul tentativei de sustragere pe ascuns de către Saca Nikon a bunurilor din gospodăria lui Ursu Ecaterina, motiv pentru care acțiunile inculpatului au fost recalificate în baza art. 27,186 alin. (1) Cod penal.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului, Colegiul penal a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal, de circumstanțele cauzei enunțate, de persoana inculpatului, de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării inculpatului, astfel că instanța de apel a ajuns la concluzia că scopul pedepsei, poate fi atins prin aplicarea unei pedepse non privative de libertate, sub formă de amendă în limita sancțiunii prevăzute de lege pentru fapta comisă, dar ținînd cont și de art. 81 alin. (3) Cod penal.

5. Hotărîrea menționată se contestă cu recurs ordinar de către procuror, care invocînd prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței instanței de fond.

În motivarea recursului recurentul invocă faptul că:

- hotărîrea pronunțată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;
- a fost aplicată o pedeapsă penală individualizată contrar prevederilor legale;
- faptei săvîrșite i s-a dat o încadrare juridică greșită;
- pătrunderea inculpatului în gospodăria părții vătămate Ursu Ecaterina și cauzarea în rezultatul săvîrșirii infracțiunii a unei daune în proporții considerabile, nu ar fi elemente relevante la încadrarea juridică a faptei efectiv săvîrșite de către inculpat;

- în cadrul cercetărilor în instanța de apel, partea apărării nu a încercat să combată și respectiv nu a dovedit faptul că procedînd la sustragerea fie și neconsumată a bunurilor altei persoane inculpatul nu ar fi pătruns în gospodăria părții vătămate Ursu Ecaterina sau dauna materială cauzată părții vătămate în rezultatul tentativei de sustragere fie și a celor 6 vergi metalice nu ar fi considerabilă pentru respectiva.

Atîta timp cît elementele respective nu au fost combătute, fapta inculpatului urma a fi încadrată în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal indiferent dacă fapta a fost realizată la etapa de tentativă sau este o infracțiune consumată.

- instanța de apel, atunci când a constatat fapta efectiv săvârșită de către inculpat, a indicat expres faptul că Sacă Nikon „*a pătruns pe ascuns în gospodăria cet. Ursu Ecaterina*”, însă semnul **pătrunderii** nu l-a raportat la prevederile dispoziției art. 186 Cod penal în vederea stabilirii calificativului corespunzător al componenței de infracțiune și dacă calificativul pătrunderii a fost reflectat sporadic în textul deciziei recurate, atunci calificativul „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*” nu a fost reflectat absolut.

- contrar cerințelor, în apel, instanța fără a face trimitere la efectul devolutiv, casează integral sentința și omite a se expune (motivată sau nemotivată) asupra necesității de a admite sau a respinge acțiunea civilă a părții vătămate Ursu Ecaterina în partea încasării cheltuielilor pentru transport în sumă de 931 lei.

Astfel, recurentul consideră că instanța de apel, în mod abuziv a depășit competențele și limitele judecării apelului părții apărării, creînd o situație defavorabilă părții vătămate, situația pe care nu se miza în apelul avocatului. În această ipoteză, recurentul consideră că decizia recurată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motiv de casare regăsit la art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită-motiv de casare regăsit la art. 427 alin. (1) pct. 12) Cod de procedură penală.

Întrucât instanța de apel a reîncadrat greșit acțiunile inculpatului la componența de bază a infracțiunii de furt, recurentul consideră că inculpatului i-au fost aplicate pedepse greșit individualizate în coraport cu pericolul social al infracțiunii săvârșite, personalității infractorului care anterior a fost condamnat pentru săvârșirea de infracțiuni identice, comportamentul acestuia după săvârșirea infracțiunii, or, respectivul nu a restituit daunele cauzate părții vătămate, astfel că prin decizia recurată s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale, motiv de casare regăsit la art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală.

Ținînd cont de faptul că erorile de drept indicate mai sus pot fi corectate de către instanța de recurs, acuzarea de stat propune casarea deciziei recurate, cu menținerea sentinței fără modificări.

6. Judecînd recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta este pasibil admiterii din următoarele considerente:

Potrivit art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, *instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute în art. 427, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.*

Instanța de recurs doar verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea

dispozițiilor de drept formal și material.

Din conținutul recursului reiese că procurorul invocă prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, și anume: *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția, când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale și când faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Instanța de recurs menționează, că aceste prevederi legale și-au găsit reflectare în cauza dată.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea totală a hotărârii atacate și să mențină hotărârea primei instanțe, când apelul a fost greșit admis.*

Colegiul penal lărgit enunță, că instanța de apel greșit a admis apelul avocatului în numele inculpatului, a casat sentința primei instanțe, rejudecând cauza și a pronunțat o nouă hotărâre în privința lui Saca Nikon, dând o nouă interpretare probelor, adică și-a întemeiat hotărârea pe baza probelor examinate de prima instanță.

Conform materialelor cauzei, instanța de fond corect a ajuns la concluzia că vina inculpatului a fost pe deplin dovedită în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal luând la bază totalitatea probelor prezentate de către partea acuzării și obținute în cadrul cercetării judecătorești, fiind examinate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

În opinia Colegiului instanța de apel casând sentința primei instanțe și adoptând o nouă hotărâre prin care a recalificat acțiunile inculpatului în baza art. 27, 186 alin. (1) Cod penal a pus la baza soluției probele și materialele dosarului examinate de prima instanță și cercetate superficial în instanța de apel.

Însă, Colegiul lărgit precizează că, decizia instanței de apel este bazată exclusiv pe probele cercetate de către instanța de fond, care în consecință au fost interpretate eronat, deoarece prima instanță clar și-a expus poziția asupra declarațiilor inculpatului, care de fapt sunt declarative și se combat prin cumulul de probe prezentate de procuror și asupra declarațiilor părții vătămate, care nu au fost puse la îndoială precum că la 02.04.2014 în afară de cele 6 vergi metalice găsite la fața locului au mai fost sustrate încă 19 vergi metalice.

Totodată, declarațiile părții vătămate au fost confirmate și de către martorii Gadjiu Ghenadie, Marchitan Marin și Nalbuș Veaceslav, care fiind audiați în cadrul ședinței instanței de fond au confirmat faptul că în grădina lui Ursu Ecaterina se observau mai multe urme de tîrîre, ceea ce dovedește incontestabil sustragerea vergilor.

Prin urmare, instanța de apel fără a audia pe viu părțile în cadrul ședinței de

judecată și-a motivat soluția de recalificare a acțiunilor inculpatului în baza art. 27, 186 alin. (1) Cod penal bazându-se pe declarațiile acestora date în instanța de fond care de fapt just au confirmat vinovăția lui Saca Nikon în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal.

Mai mult ca atât, Colegiul menționează că instanța de apel relatînd că prin percheziția din 30.04.2014 efectuată la domiciliul inculpatului nu au fost depistate careva obiecte, nu a luat în considerație faptul că infracțiunea a fost comisă la 02.04.2014 și pînă în momentul percheziției dînsul a avut timp pentru a ascunde urmele acțiunilor sale.

În consecință, decizia instanței de apel nu cuprinde temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului, precum și motivele adoptării soluției sale.

De asemenea, lecturînd textul deciziei recurate Colegiul remarcă că, instanța de apel la reîncadrarea acțiunilor inculpatului ca tentativă de sustragere pe ascuns a bunurilor altei persoane nu-și motivează soluția și pune ca temei probele analizate și administrate de către instanța de fond.

La fel, instanța de apel atunci cînd a constatat fapta săvîrșită de către Saca Nikon, a indicat expres că inculpatul „*a pătruns pe ascuns în gospodăria cet. Ursu Ecaterina*”, însă semnul pătrunderii nu l-a raportat la prevederile dispoziției art. 186 Cod penal în vederea stabilirii calificativului corespunzător al componentei de infracțiune și nu a argumentat motivat în decizie circumstanțele și temeiurile care au determinat-o să-l excludă, situație admisă și în cazul excluderii calificativului „*cu cauzarea de daune în proporții considerabile*”, odată ce caracterul considerabil al prejudiciului material urma a fi apreciat de către partea vătămată.

Astfel, Colegiul consideră că instanța de fond a examinat toate probele prezentate de părți, a audiat inculpatul, partea vătămată, martorii, a cercetat actele cauzei, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, a dat o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză care, în ansamblul lor, au confirmat vinovăția lui Saca Nikon în comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin.(2) lit. c), d) Cod penal, poziție susținută de către instanța de recurs.

Prin urmare, împrejurările enunțate relevă că decizia contestată nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția de modificare și a pedepsei stabilite inculpatului de către prima instanță, că instanța de apel i-a aplicat ultimului o pedeapsă individualizată contrar prevederilor legale enunțate în raport cu situația de fapt existentă, inadecvat și disproporțional în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvîrșite și a scopului pedepsei penale, adică a admis apelul declarat în mod greșit.

Totodată, din conținutul părții descriptive a sentinței se observă că instanța de fond a soluționat chestiunile privind individualizarea pedepsei aplicate inculpatului în strictă conformitate cu prescripțiile de drept formal și material.

Pedeapsa respectivă a fost motivată, individualizată și aplicată inculpatului în limitele prevăzute de lege, luându-se în considerare faptul că Saca Nikon și-a recunoscut vina parțial, a fost anterior condamnat pentru comiterea infracțiunii analogice, însă antecedentul penal este stins, nu este încadrat în câmpul muncii, se caracterizează satisfăcător la locul de trai, are la întreținere doi copii minori, ceea ce just a permis instanței să aplice o pedeapsă sub formă de amendă, care va avea influență eficientă asupra corectării și reeducării inculpatului.

Dat fiind faptul că încălcările normelor procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie erori de drept, prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) și 12) Cod de procedură penală, urmează a fi corectate de către instanța de recurs, prin adoptarea soluției prevăzute de art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, cu casarea deciziei instanței de apel, pe motiv că apelul a fost greșit admis, cu menținerea sentinței primei instanțe prin care Saca Nikon a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. c), d) Cod penal, fiindu-i aplicată pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie 1000 (una mie) lei.

7. În conformitate cu prevederile art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,-

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Chișinău, Oleg Popov, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui Saca Nikon, pe motiv că apelul a fost greșit admis.

Menține fără modificări sentința Judecătoriei Rezina din 30 decembrie 2014.
Decizia este irevocabilă.

Decizia publicată integral la 20 octombrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Liliana Catan

Iurie Diaconu

Elena Covalenco

Ion Guzun